

1909-03-19

01

Utrecht 19 Maart 1909.

Amice

Dat er nog geen antwoord is op uw brief aan K. en G. verwondert mij niet na alles wat wy van K's laagzaamheid weten. Bovendien zal hy erg gekwint zyn door Howe's berekening van kosten en tyd. Deur, die in zoo grolle tegenstelling staat met de G's optimisme, dat alles als gemiddelen haak voorstelde. Of een schryver van Müller baten zal weet ik niet en dat te wonder omdat hy my een stuk getoond heeft over de strophe theorie op het Johannes evangelie toegepast, waarvoor ik dan wel iets moet zeggen. Tot dus ver liet ik dit na huiverig gevonden door hetgeen G. my zelden getoond heeft over 's mans buitengewone gevoeligheid op dit punt. Verhieslyker schryft het my dat Goldriker dicht op Karabach schryft,

nuur ik zal uwe suggestie nog eens overwe-
gen.

Wat Heligshaus betreft, zoo verbaas ik mij over
diens onbescheidenheid om te met blakten hartig
te vallen. Aangaande Wessick, zoo raad ik hem
lijfsdieners eens te vragen wat deze hem geantwoord
heeft. Dit zal blijken dat reeds sinds lang eerst
schaade en nu in Duits afwerisheid Wessick de cor-
rectie der Franke en Engelse artikelen beoogt, of,
waaron Heligshaus dit behoorde te doen. Aan de Eng-
elsche vertaling deed hij sinds maar dan niets en
toe ik eens daaraan informeerde kreeg ik ee on-
berooft bericht, dat ik wel wist dat hij daaraan
niet meer deed. Wat beklagt hij niet dan nu dat het
Comité en anderen vertaler heeft aangesteld? Ten
minde die zelf zoo veel aanleiding geeft tot bla-
ten — nog deze week maekt ik een Fransch vel,
waerop ~~de~~ enige verbeteringen en plaatsen die
S. geheel had misverstaan, van hem terug ontworpen
met die verbeteringen gebruikt.!!, teedat ik bij
afpraderlyken briefwaark Pottenburg moest verzoel
hem toe te zien dat die correcties werden uitgevoerd

— Zoo iend heeft waarlyk weinig recht om niet
te beklagen. Maar nuag maar eens wat Wessick
hem geschreeven heeft (ziet door my geïnspiceerd naar
proprio motu!)

Overigens heb ik het eerste stuk van Barnow's
vertaling ontworpen en aan de Drukking gereeden; de
vertaling kwam ons uitstetend voor, op een paar klein-
beijden na onberispelyk.

Den Heer Wolamowitz heb ik niet gesproken,
want daar ik my nog steeds zeer ontsien zaekt heb
ik zyne Lering niet bezogend. Het verheugt my ve-
el te vernemen, dat de Berliensche Akademie hare
aandacht aan de zaak zal schenken. ~~By de~~ Maar
aankleding daarvan wil ik nog even spreken, dat
men bij deze onderneming voorop moet stellen, dat
het een werk moet zyn van groote omvang, als men
bedenkt wat ~~reeds~~ sedert 't Herkelot (zelf reeds
4 groote feesttygen!) op het gebied van de Polans is ge-
weest en dat men waarlyk niet de stem der Asso-
ciation inreep door voor werken, welke korten die
van een enkele Akademie of ee privaat ondernemen
te haren gaan!

Het stuk dat Gij in afdrift verlaget te
 beritten is nog by nadere cirkel gebleven by onbe-
 duidend te zeyd doch daar Gij het svenocht gaet
 het in afdrift heerty. Merk op hoe voh dit
 stuk door Karabacet 29 Okt. 98 ondertukend meer
 dan 2 maanden noodig heeft gehad om Leipzig te
 bereiken op 2 Febr. 1899! Londer Troypel is dit reuel,
 taat nog eerst bereikt door dat de Gueze of ienad
 anders K nog eens herinnered had dat dergelyke
 stukke niet op zyn schryftafel maete blyve liggen.
 Ik herhaul dus nog eens: verzoek Goldriten van
 K. te schryven he het door K gesonden stuk te
 door toekomen, want zoder dat verneent Gij en
 weet woe iets van.

Na hartelyken gyaet

A. L.

Alth. Moutma.

19/3/09

XCI

Den Heer Prof. Dr. C. Louck Hurgronje

beantw.

21.3.09.

met verzocht o. c. van
nadere inlichtingen in
zake Seligsohn

Leiden

Witte Singel 14.

X02

LEIDEN
19.3.09 11-124

A 54

Utrecht 22 Maart 1909

Arie!

In antwoord op uw heere vorige ontwaas.
 4de schryver deel ik de mede:

De 1ste heiligste schryf van d. d. 25 Sept.
 1908: "M. Schaele is 'a transmis notre questionnaire
 au sujet de l'edition anglaise qui s'est arretee
 a la 12^e feuille, question dont je suis tres sur-
 pris, parce que M. Peltenburg, lors de sa der-
 niere visite a Utrecht vous en a explique la
 cause." Peltenburg had mij echter wel over de
 Engelse edr. gesproken en opgemerkt dat er bezwaren
 ingebracht waren tegen het vertaalwerk, wat ik zelf
 zeer goed mist, maar van een staking in het werk
 niet gesproken. Feitelijk is evenwel de editie toe-
 gegaakt, want er is sedert niets aan gedaan. Het
 Comité is heiligwher geen verantwoordelijkheid
 meer het en ander vertaler heeft gesteld; trouw

meens seligshen met zelf beter dan iemand anders
welk nuttig daartoe geleid heeft.

Ad 2°. In a l'woord keuring slecht ik een brief
van Schaefer in, waarin alles staat wat ik zelf van
de zaak weet. Wil zij s.v.p. na lectuur bij gelegen-
heid den brief terugzenden.

Ad 3°. Het is S.'s allereerste werk de kopie der
Fransche en Engelsche artikelen perzoonlijk te maken,
de eerste proeven te corrigeren, de revisie met e.
sententiale opmerkingen aan de auteurs te zenden en
de uiteindelijke proef voor Schaefer gereed te hebben ten
vertaling. Verder moet bij de Fransche en Engelsche
edities in schaar zetten en, voorzover ik zelf niet
verstaakt, de ingeleverde vertalingen controleeren
(niet alleen voor taal en stijl, ja leest daarvoor in
het geheel niet), maar voor een keuzel vergoedingen
en, c. q. moet bij den Hoofd redakteur de vraag
voorleggen.

Aan Müller schreef ik meteen ooch of hij weer
bereid zal zijn zijn tusschenkomst aan te bieden.
Durf ik niet verzekeren. Het beste zal zijn te
onopzettelijk met briefjes achterna te stellen.

Wanneer ik schreef dat de Encyclopedie raad-
zakeleijk een samengesteld werk moet worden, dan
houdt dit niet in, dat de gegeven reekening reeds an-
tevooren als een feitic behandeld wordt, zoo,
dat hetgeen bij Drorover schryft in den bod reeds
is.

Minnen dank, zoodra Wasich weder te Lee-
den komt, zal ik hem de voorloopig door mij vast-
gestelde lijst der met B beginnende Heekwitten
mede geven. Reeds nu wil ik daarbij opmerken,
dat wellicht alle botanische en zoologische art.
en enige andere van soortgelijke aard kunnen weg-
sluipen — ik heb voorloopig een keuze gedaan
en reeds vele weggelaten. Ten tweede adviseer
ik die lijst tot een beperkt aantal, hoogstens
50 (minst 25) exemplaren om steen druck te be-
te voreingualdigen, daar dit goedkoopere is.
kent de type druck. Deze exempl. kunnen dan
aan de Commissie leden en medewerkers worden
toegesonden ter aanvulling en. met verzoek te niet
hunne opmerkingen aan den Hoofdredakteur terug
te zenden.

Te dattet veromlaaf ik my de herty toe te
 leden toe dan Dr. Barmans vertaalde artikelen
 die by mel de goedheid walt wille hebbe isoo goe.
 dieg de dalks roeglyk is in de Bruthery te leden.

We bief we Geldriker gaat mede herty in
 dach Tenng.

No harkeliker gjeest

J. T.

M. H. Woutma.

1909-04-03

Atrecht 3/4 09.

01

— Inice!

Het komt mij voor dat van de werkzaamheden van de
Encyclopedie niets anders kan medegedeeld worden, dan
dat er drie afleveringen of 142 bladen gepubliceerd
zijn in de 3 talen en dat de Druk geregeld wordt voortge-
zet, maar uit den aard der zaak veel tijd vordert wegens
de correcties en vooral het vertaalwerk. Bij het laatste
punt kan misschien nog vermeld worden, dat het niet altijd ge-
makkelijck is goede vertalers te vinden, die iets van Orientalia
weten en tegelijck de 3 talen goed verstaan. Intusschen ik hoop
de a. s. Maandag te hielden te zien p. Kelly

4. f

W. H. Howton

Handwritten initials 'G G' and a triangle symbol.

BRIEFKAART

02

AAN

Prof. Dr. C.rouch Kurganski

Naam en Adres des Afzenders
(Desverkiezende in te vullen)

Leiden

Witte Sijel N^o.

1909-06-20

Utrecht 20 Juni 1909.

01

Arice!

Ik heb mij zeer vogelblik ontveend,
toen ik uwe heldere en juiste uiteenzet-
ting van de pie ariele toestand der Eng.
klopedie opzage teid van Korabach en
gelere had, dat deze een storm van ontzet-
ting zoude veroorzaken. Ik geloof zelfs
dat ik te dit dadelyk geschreeven heb;
trouwen by zelf zult dit ook wel ver-
wacht hebben. Het verschil met de optie-
mistisch gekleurde voorstelling van de
hoopje was te spallend!

Intuiven de Keeren vergeten dat alle
vroegere opgaven gebaseerd waren op de
publicatie in een ekele taal en dat, zeer

tegen mijn advies! — ik gelooft dat u ge-
 worden 3 uitgaven in de wereld te zaden.
 Mine illae larynae! Men niet of meer
 opzettelijke misleiding by de G. kan dan
 ge sprake zyn. Alleen hebbe de Meere
 in zover recht, dat toe beklata werd 3
 uitgave te publiceren hem had moeten
 vorgehouden worden, dat daardoor het
 werk de driedoude tyd te bygevolg
 ook drie voudige verandering van hante
 soude ~~redactie~~ vorderen. Dat is een
 verzeem geweest dat zich nu wrecht.
 Daarom juist ik het toe dat by hem klaxen
 wyn gesproken hebt, al is deze wat bitter
 sa spraak.

Wat an de middelen tot bevoerdiging
 schijft door de aangegeven daarover het
 valge de: De aanstelling van een Tweeden
 Redakteur, die met een adone letter te

benoemen zoude aan u ges; zoude alleen
 dan tot bevoerdiging kunnen leiden, indien
 1 de Drukkerij deze verdubbeling van werk
 raakheid aan durft en 2° de vertalers door dit
 werk gevonden zyn. Maar daarbij kan dat
 het niet zoo gemakkelijk is toe'n Tweeden
 Redakteur te vinden. Schande is voortref-
 felyk wegens zyne nauwkeurigheid (die tens
 meerderen is) en het enigste dat ik op hem
 kan aan merken is, dat zyn werk niet altyd
 slyg vordert. Wensich is uiterst gemidd,
 maar niet de vordige nauwkeurigheid, of
 schoon dit, naar ik hoop, zal verbeteren.
 De soude door een Tweeden Schande gezocht
 warte worden. En dan moet men niet ver-
 geten dat het by een werk als dit groote
 serware redactie van twee letters tegelyk
 te beginnen. Er is by het begin beproeft
 om verschillende onderwerpen warte bever-
 ken aan te nemen, nadat ik aangeveer wint

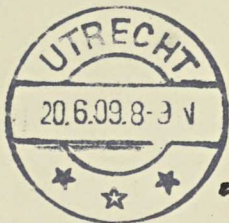
wie deze zoude zijn. Maar de ervaring heeft geleerd dat, op zeer weinige uitsonderingen na, de auteurs niet zelden, dan wanneer de kopie evenzinnig noodig is en gezet te worden, en zelfs dan heeft het by alles nog groote moeilijkheid. Telkens wordt een Datum voorgesteld; by kent; geen kopie; nieuwe aanraag; andere Datum; geen kopie. Sommige antwoorden niet zelden en laten us in den steek. Ik heb u desverkiezende namen noemen.

Intusschen het zoude kunnen worden overwogen of wy tegelyk met een tweede deel kunnen aanvangen, naar conditio sine qua non is dat eerst een tweede Redakteur gevonden wordt en alle voorbereidende maatregelen op de Drukkerij, over het vertaalwerk enz. genomen zijn. Ik zal de intusschen zijne maatregelen nemen om de Teunis van de artikelen te vinden. In geen geval echter zal daarmede kunnen worden begonnen vóór 1 Jan. 1860 (ik bedoel met de in werking stelling van de 2de Redakteur). Als het u wenst zal ik gaarne eens by u komen, niet na 30 Juni om de zaak nader te bespreken. De heestolyke graat H. Koutna

De heer Koutna is een uitlandse geletterde man van eenige jaren en is een zeer goed vertaaler van de Fransche taal. Het is wettig. Althans is een brief staat in de "Nieuwe Gids" van 1859.

20/6/09

x01

Handwritten signature or mark

Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje

Dear Mr.

16.7.09.

Leiden

Witte Sigel 24^a.

A.7

1909-07-17

Utrecht 17 Juli 1909. 01

Amice!

Dat ik tot Dinsdag niet naar
Leide gekomen ben had ons reeds hier
in, dat ik van u antwoord wachtte of
by een nadere bespreking handig achtte
u. Ja ja, wanneer by die middel Dinsdag
plaats hebben om 30 Juni. Metende dat
by vele berigheden hadt op het einde van
den cursus het ik u terug afgevocht,
dat ik gisteren was d. t. w. Duidelyk
blyft zy daaruit niet of by zag be-
spreekig verlegt; Ja ja, dan ben ik ten
Uren beslikking, niet eerderd Woensdag
a. s. (u lieve niet Rydag). Als het u
den schikte, zoude ik te Leide om 10, 30

van hoede doodelyk zyne waarden naar
de Witte Singel kunnen richten; zoo niet
ook op een ander uur. Wil dus s. v. p.,
indien by nadere bespreking verlangd, by
een uur bepalen, dan zult by my, zoo
niet onoverhoopst verhin- dering plaats heeft,
~~my~~ zander meer zien verschynen.

Mocht by echter bespreking meer zinder
zandig witten, dan wil ik My laten
wrygen over beantwoorden. Alles wat
tot bespreking van de Encyclopedie kan
trekken is my haagst aangenaam. Maar
ik moet herhalen, wat ik reeds zoo dik-
wyls gezegd heb: ik voor my ben over-
tuigd dat de Drukker Brill niet in
staat is een boek van zoo grooten om-
vang in 3 recensies binnen korten tyd af te
leveren. Daarom is een staf van letters,
correctoren en vertalers noodig, waaraan

Brill niet beschikt, niettegenstaande al-
le goedwilligheid van Peltersburg, waar-
van ik gaarne hulde breng. Intusschen al-
le maatregelen ter bespreking voorgenomen
zal ik, indien het eenigzins mogelijk is,
gaarne aan grijpen.

Wat de opmerkingen van Doublé betreft,
zoo heft by daarvan wat te licht geloof
geplaatst. In zyn art. Abd el Krie staat
in alk 3 recensies al. Manabiki (sic)
gedrukt en niet Manabiki. Op een plaats
staat tusschen haaken (des Manabiki) een
byzonderachtige toevoe- ging, die echter
in Doublé's kopie niet gestaan hebben,
welk het is ondenkbaar dat een der Re-
dacteurs dit zonder hollen toevoegd.
Het is my gelukkig dat de Fran- sche Orientalis-
ten, niettegenstaande de bevelen van het
Congres te Gijneve, van de internationale

manuscripten niet willen weten. Maar ook
 ware gedroefte door te zetten, dan
 my eders acht de alphabetische volgorde
 (denk aan S h e ch, w e ou er..!) is de
 waar gemaakte. Tegen Marnix van Haem-
 stede heb ik zelf verzet, naar te verzuim. Ik
 heb den Heer van der Meer laten weten, om
 op de proeven valsche lezingen (door aduilla-
 telyk schrift e. betwisting van heiligen van serose-
 raakt) weder te corrigeren, maar correctie
 werk behoort de meeste kunnen niet te be-
 halen!

Wat de biografie van de Gaeje betreft,
 de Maatschappij van Letterkunde verlangt in-
 zending van papier vóór 1 Aug., indien deze nog
 is het eerstvolgende jaarboek zal worden opge-
 raam. Ik zal dus gewondraakt zijn some bio-
 graphie van de Gaeje af te waarten, met een
 spredig kan ik niet gered kom. Bovendien be-
 schikt hy alleen over enige correspondentie en
 literaire nalaten schap, zoodat ik ook om
 die reden thans rededulige nacht afwachten-
 tary by my gelukkigheid ~~willt~~ enige

inlichtingen ^{will} te verschaffen antient partijen,
 die ik van belang acht voor zyne biografie.
 Overigens ben ik niet te verzeeken dat een
 bibliographic slechts één maal behoeft gerevis
 te worden. Doch bij het, da zal ik het nalaten,
 will bij het niet doen, da ben ik bereid het
 te doen. Volledigheid schijnt mij, met het oog
 op het groot aantal recensies, niet noodig.

Zoo bij wilt, kunnen wij ook hierover spre-
 ken, zoo niet da zal ik een afwachtede
 handig versenst.

Macht ik te dus niet spreken, da wensch
 ik te eene aangename vakantie. en welken
 diende rust voor enige weken.

Na hartelijke groeten H.

M. Th. Watzema.

17107109

Leiden 18.7.03

X01

Prof. Dr. C. Franck Hargronje

Leiden

With a single 04°.

X02

E 54

